

Un top *five* al celor mai memorabile despărțiri pe care le-aș lua cu mine pe o insulă pustie, în ordine cronologică:

- 1) Alison Ashworth
- 2) Penny Hardwick
- 3) Jackie Allen
- 4) Charlie Nicholson
- 5) Sarah Kendrew

Le-am ales pe cele care m-au durut cu adevărat. Nu așa că numele tău nu apare aici, Laura? Cred că te-ai putea strecura în top *ten*, dar este limpede că nu încapi în top *five*; locurile astea sunt rezervate pentru umilințe și suferințe pe care tu pur și simplu n-ai fi în stare să le provoci. Poate că sună mai crud decât aș fi vrut, dar adevărul e că suntem prea bătrâni ca să ne facem unul altuia viața amară, și asta-i bine, să știi, așa că nu-i cazul să te simți jignită de listă. Zilele alea s-au dus, ducă-se dracului pe pustii. Nefericirea chiar însemna ceva pe vremea aia; acum e doar o chestie nasoală, ca atunci când ești răcit sau n-ai bani. Dacă voiai cu adevărat să mă dai peste cap trebuia să te trezești mai devreme.

1. Alison Ashworth (1972)

Cam în fiecare seară atârnăm prin parcul de lângă casă. Locuiam în Hertfordshire, dar puteam la fel de bine să locuiesc în orice altă suburbie din Anglia: era genul acela

de suburbie și genul acela de parc – la trei minute de casă, chiar peste drum de câteva magazine (de legume și fructe, de ziare și reviste, de băuturi). Pripriejur nu era nimic care să te ajute să reperezi coordonatele geografice; dacă magazinele erau deschise (se închideau la cinci și jumătate, joia la unu, iar duminica era închis toată ziua), puteai să intri la ziare și să cauți gazeta locală, dar s-ar fi putut ca nici măcar așa să nu te lămurești prea bine.

Aveam vreo doisprezece sau treisprezece ani și descoperiserăm de curând ironia – sau ceea ce am înțeles mai târziu că ar fi ironia: nu ne dădeam în leagănele, roțile și celelalte chestii pentru copii care rugineau pe-acolo decât dacă o puteam face cu un fel de detașare ironică și conștientă de sine. Asta presupunea fie să mimăm neatenția (de obicei fluierând, sporovăind sau făcându-ne de lucru cu un chiștoc sau cu o cutie de chibrituri), fie să ne jucăm cu pericolul, așa că săream din leagăne atunci când ajungeau în punctul cel mai înalt, săream pe roată când ajungea la viteza maximă, ne țineam de botul bărcilor până ajungeau într-o poziție aproape verticală. Dacă erai în stare să dovedești cumva că distracțiile acestea copilărești puteau să-ți zobească creierii, atunci joaca devenea oarecum OK.

Însă nu eram câtuși de puțin ironici când era vorba de fete. Pur și simplu nu aveam timp să ajungem la asta. Acum nici nu existau, nu erau prezente în niciun fel care să ne intereseze câtuși de puțin, și peste două clipe le sorbeam din priviri; erau peste tot, te împiedicai de ele la tot pasul. Acum voiai să le dai cu ceva în cap pentru că erau soră-ta sau sora altcuiva, și peste două clipe voiai să le... de fapt nici nu știam ce voiam, dar era ceva, ceva... Aproape peste noapte, toate aceste surori (nu existau alt fel de fete, nu încă) deveniseră interesante, chiar *tulburătoare*.

Vezi tu, nu știu ce anume se schimbaseră atât de mult la noi. Vocile ni se pițigăiaseră, însă o voce pițigăiată nu prea e un lucru de laudă – te face penibil, nu atrăgător. Iar părul pubian care începuse să ne crească era un secret, era ceva care trebuia să rămână doar între noi și șlițul nostru, și abia peste ani de zile o persoană de sex opus va fi putut să verifice că era într-adevăr acolo unde trebuie. Pe de altă parte, era destul de clar că fetele au sâni și, de asemenea, un fel nou de a merge: cu brațele încrucișate peste piept, o poziție care ascundea și, în același timp, atrăgea atenția asupra a ceea ce tocmai li se întâmplase. Și mai erau fardurile și parfumul, întotdeauna ieftine și cu care se dădeau fără să se priceapă, reușind uneori să fie ridicole însă cu toate acestea, era un semn destul de înfricoșător că lucrurile merseseră înainte fără noi, dincolo de noi, pe la spatele nostru.

Am început să mă întâlnesc cu una dintre ele... nu, nu-i adevărat, pentru că eu n-am introdus niciun fel de date în procesul decizional. Și n-aș putea nici să spun că ea a început să se întâlnească cu mine; „a se întâlni cu“, verbul ăsta e problema, pentru că sugerează un fel de paritate și egalitate. S-a întâmplat în felul următor: sora lui David Ashworth, Alison, s-a răzlețit din turma de femele care se aduna în fiecare seară la bancă și m-a adoptat, m-a luat sub aripa ei și m-a dat jos din leagăne.

Acum nu mai știu prea bine cum anume a procedat. Nici nu cred că mi-am dat seama la momentul respectiv, pentru că, pe la jumătatea primului nostru sărut, a primului meu sărut, îmi aduc aminte că m-am simțit complet năucit, fără să fiu în stare să explic cum de ajunsesem la asemenea intimități cu Alison Ashworth. Nu-mi dădeam seama nici măcar cum ajunsesem în partea ei de parc, de parte de frate-său, de Mark Godfrey și de ceilalți, nici cum

ne despărțiserăm de gașca ei și nici de ce și-a aplecat fața spre mine, astfel încât am știut că era cazul să-mi pun gura pe gura ei. Întregul episod sfidează orice explicație rațională. Însă toate astea s-au întâmplat, și s-au mai întâmplat, în mare parte, și în seara următoare și în seara cealaltă.

Ce era în capul meu? Ce era în capul ei? Acum, când vreau să sărut pe cineva în felul ăsta, cu gura și cu limba și așa mai departe, o fac pentru că mai vreau și alte lucruri: sex, un film vineri seara, companie și conversație, reunirea familiilor și a prietenilor, aspirină la pat atunci când sunt bolnav, alte urechi care să-mi asculte casetele și CD-urile, poate un băiețel pe nume Jack și o fetiță pe nume Holly sau Maisie, încă nu m-am hotărât. Dar de la Alison Ashworth nu voiam nimic din toate astea. Nu voiam copii, pentru că noi înșine eram niște copii, nu voiam să mergem vineri seara la film, pentru că mergeam sâmbătă dimineața, și nu voiam aspirină, pentru că mi-o dădea mama, și nici măcar sex, mai ales sex, Doamne, Dumnezeule, nu sex, cea mai scârboasă și înspăimântătoare invenție a începutului anilor 1970.

Ce însemna, deci, mozoleala aia? Adevărul e că nu însemna nimic; eram doar pierduți în ceață. Parte imitație (oameni pe care i-am văzut sărutându-se până în 1972: James Bond, Simon Templar, Napoleon Solo, Barbara Windsor și Sid James, sau poate Jim Dale, Elsie Tanner, Omar Sharif și Julie Christie, Elvis și o mulțime de oameni alb-negru la care mama voia să se uite, deși ei nu se sărutau niciodată pe bune), parte sclavie hormonală, parte presiune a grupului (Kevin Bannister și Elizabeth Barnes făcuseră și ei chestia asta vreo două săptămâni) și parte panică oarbă... nu exista niciun strop de conștiință, dorință sau plăcere, în afara unei ciudate și oarecum agreabile călduri în măruntaie. Eram niște mici animale, ceea ce nu înseamnă că în weekend ne sfâșiam hainele de pe noi; atât

că, metaforic vorbind, începuserăm să ne mirosim unul pe altul sub coadă, și mirosul nu ni se părea din cale-afară de dezgustător.

Dar fii atentă, Laura! În a patra seară a relației noastre am apărut în parc și Alison stătea pe bancă ținându-l pe după gât pe Kevin Bannister, iar Elizabeth Barnes nu se zărea pe nicăieri. Nimeni n-a spus absolut nimic – nici Alison, nici Kevin, nici eu și nici idioții neinițiați sexual care se bâțâiau în leagăne. Am rămas tâmpit, am roșit și am uitat, dintr-odată, cum să merg fără a fi conștient de fiecare părțică a corpului meu. Ce să fac? Unde să mă duc? Nu voiam să mă bat; nu voiam să stau acolo, lângă ei doi; nu voiam să mă întorc acasă. Și de aceea, concentrându-mă din răspuțeri asupra pachetelor goale de țigări ieftine care marcau poteca dintre băieți și fete, fără să mă uit nici înapoi, nici în stânga și nici în dreapta, m-am îndreptat spre rândurile strânse ale masculilor burlaci care se dădeau în leagăne. La jumătatea drumului, am comis singura mea greșală: m-am oprit și m-am uitat la ceas, dar să mor dacă știu la ce speram să-mi ajute chestia asta sau pe cine încercam să protest. La urma urmei, care-ar fi ora potrivită pentru ca un băiat de treisprezece ani să plece cu coada între picioare de lângă o fată și să se ducă spre locul de joacă, cu palmele transpirate, cu inima zbatându-se în piept, ținându-se cu greu să nu plângă? În niciun caz ora patru a unei după-amiezi târzii de septembrie.

Am ciordit o țigară de la Mark Godfrey și m-am dus să stau singur pe un leagăn.

— E o boarfă, mi-a zis David, fratele lui Alison, și i-am zâmbit recunoscător.

Și asta a fost tot. Unde greșisem? Prima seară: parc, țigară, mozoleală. A doua seară: aceeași șmecherie. A treia seară: aceeași șmecherie. A patra seară: lăsat cu fundu-n

baltă. OK, OK. Poate că ar fi trebuit să văd semnele. Poate că mi-o căutasem. Pe la a doua șmecherie la fel trebuia să mă fi prins că intrasem în rutină, că lăsasem buboiul să se coacă și că ea își căuta pe altul. Dar ar fi putut să încerce să-mi spună! Ar fi putut măcar să-mi mai lase vreo două zile ca să rezolv problema!

Relația mea cu Alison Ashworth ținuse șase ore (cele două dintre școală și telejurnalul de seară înmulțite cu trei), așa că n-aș prea putea spune că mă obișnuisem să fim împreună, că nu știam ce să mai fac. De fapt, acum abia dacă-mi mai aduc aminte câte ceva despre ea. Păr lung și negru? Poate. Scundă? Mai scundă decât mine, oricum. Ochi oblici, aproape orientali, și ten măsliniu? Nu mai știu dacă asta era ea sau altcineva. Mă rog. Dar, dacă alcătuim topul nu cronologic, ci în ordinea suferinței, aș pune-o pe locul doi. Ar fi bine să pot spune că după ce-am crescut lucrurile s-au schimbat, că relațiile mele au devenit mai sofisticate, femeile mai puțin crude, șoricul mai gros, reacțiile mai rapide, instinctele mai ascuțite. Însă ceva din seara aceea a rămas în tot ce mi s-a întâmplat de atunci înainte; am impresia că toate celelalte povești romantice pe care le-am trăit nu sunt decât o versiune mai complicată a acestei prime aventuri. Desigur, niciodată n-am mai fost nevoit să fac acel drum, urechile nu mi s-au mai înroșit cu aceeași furie și nici n-a mai trebuit să număr pachetele de țigări ieftine ca să evit privirile batjocoritoare și râurile de lacrimi... nu chiar, nu cu adevărat, nu în felul ăsta. Doar sentimentul mă mai încearcă uneori.

2. Penny Hardwick (1973)

Penny Hardwick era o fată drăguță – și acum îmi plac la nebunie fetele drăguțe, deși pe atunci nu eram atât de

sigur. Avea o mămică drăguță și un tătic drăguț, o casă drăguță, în mijlocul unei grădini cu un copac și un iaz mic cu pești, o tunsoare drăguță (era blondă și-și purta părul nici lung, nici scurt, într-un fel de coafură sportivă, simplă și cu volum), ochi drăguți și zâmbitori și o soră mai mică și drăguță, care surâdea politicos când îmi deschidea ușa și dispărea atunci când era cazul. Avea maniere drăguțe – maică-mii îi plăcea foarte mult de ea – și lua numai note bune la școală. Penny era frumoșică, iar cântăreții ei preferați erau Carly Simon, Carole King, James Taylor, Cat Stevens și Elton John. Oamenilor le plăcea de ea. De fapt, era atât de drăguță, încât nici nu se punea problema să mă lase să-mi pun mâna pe sutienul ei, necum să mi-o strecur pe dedesubt, așa că am lăsat-o baltă, deși nu i-am spus, desigur, care era motivul. A plâns, și am urât-o pentru asta, fiindcă m-a făcut să mă simt prost.

Îmi imaginez foarte bine ce fel de persoană a devenit Penny Hardwick: o persoană drăguță. Știu că a făcut o facultate, că s-a descurcat bine și că s-a angajat ca producător radio la BBC. Bănuiesc că este inteligentă și serioasă, poate prea serioasă, uneori, și ambițioasă, dar nu la modul greșos; cam așa era și atunci când ne întâlneam, și într-o altă etapă a vieții mele toate aceste virtuți m-ar fi atras. Pe vremea aceea însă nu mă interesau calitățile, ci doar sănii, și din cauza asta nu era potrivită pentru mine.

Aș vrea să-ți pot spune că am avut conversații lungi și interesante și că am rămas buni prieteni în anii adolescenței – ar fi fost o prietenă excelentă –, dar nu cred să ne fi vorbit vreodată. Am mers la filme, la petreceri și la discotecă și ne-am luptat. Ne-am luptat în dormitorul ei, în dormitorul meu, în sufrageria ei, în sufrageria mea, în alte dormitoare pe la petreceri, în alte sufragerii, tot pe la petreceri, și toată vara ne-am luptat pe diverse petice de

iarbă. Ne-am luptat pentru una și aceeași chestie. Uneori mă plictiseam într-un asemenea hal să tot încerc să-i pipăi sânii, încât aș fi fost în stare să încerc s-o pipăi între picioare, un gest care ar fi avut o anumită încercătură de ironie autoparodică: era ca și cum aș fi încercat să împrumut cinci lire, aș fi fost refuzat, și atunci aș fi cerut cincizeci.

Asta se întrebau băieții unii pe alții la școala mea (care era o școală de băieți): „Pui mâna pe ceva?“, „Îți dă ceva?“, „Ce-ți dă?“ și așa mai departe. Uneori întrebările erau derizorii, iar răspunsul așteptat era „Nu“: „Așa-i că nu pui mâna pe nimic?“, „Așa-i că nici măcar nu i-ai pus mâna pe țâță?“ În timpul ăsta, fetele trebuiau să se mulțumească cu diateza pasivă. Penny folosea cuvântul „forțată“: „încă nu vreau să fiu forțată“, îmi explica ea cu răbdare și, poate, cu o anumită tristețe (părea a-nțelege că într-o bună zi – dar nu acum – va trebui să cedeze și că, atunci când se va întâmpla, n-o să-i placă) când îmi îndepărta mâna de pe pieptul ei pentru a mia miliardă oară. Atac și apărare, invazie și respingere... era ca și cum sânii ar fi fost niște teritorii anexate ilegal de către sexul opus – erau ale noastre de drept și le voiam înapoi.

Existau totuși, din fericire, trădători, cozi de topor în tabăra adversă. Unii băieți știau alți băieți ale căror prietene „îi lăseau“ să facă orice; uneori, fetele astea ar fi colaborat, chipurile, în mod activ la propria lor molestare. Desigur, nimeni nu auzise de vreo fată care să fi mers până într-acolo încât să se dezbrace sau chiar să-și scoată lenjeria intimă. Ar fi însemnat să meargă prea departe cu colaborarea. Din câte înțelesesem, pur și simplu se așezau într-un fel care încuraja accesul, „își sugă burta, și tot tacâmul“, după cum a povestit aprobator Clive Stevens despre prietena lui frate-său; abia peste vreun an am ajuns și eu la așa ceva. Nu-i de mirare că-mi amintesc prenumele

fetei care și-a supt burta (Judith); o parte din mine încă vrea s-o întâlnească.

Citește orice revistă pentru femei și vei vedea aceeași lamentație, la nesfârșit: bărbații – băieții ăștia de zece, de douăzeci, de treizeci de ani – sunt niște dezastre în pat. Nu-i interesează deloc „preludiul”; n-au nicio dorință de a stimula zonele erogene ale sexului opus; sunt egoiști, lacomi, neîndemânatici, neciopliți. Nu poți să nu te gândești câtă ironie a sorții e în lamentațiile astea. Pe vremea aia nu ne doream decât preludiul, dar pe fete nu le interesa. Nu voiau să fie atinse, mângâiate, stimulate, ațâțate; de fapt, ne și plesneau dacă încercam. Așa că nu-i deloc de mirare dacă nu ne prea pricepem. Doi sau trei ani foarte importanți din viață ni s-a tot spus că nici măcar nu trebuie să ne gândim la asta. Între vârsta de paisprezece și douăzeci și patru de ani, preludiul devine, din ceva ce băieții își doresc, iar fetele nu, în ceva ce femeile își doresc, dar pe bărbați nu-i mai interesează. (Sau cel puțin așa se spune. Mie îmi place preludiul – mai ales pentru că vremea când nu voiam decât să pipăi îmi este îngrijorător de proaspătă în minte.) După părerea mea, cuplul perfect este format din femeia *Cosmopolitan* și un băiat de paisprezece ani.

Dacă m-ar fi întrebat cineva de ce eram atât de pornit să-i ating sânii lui Penny Hardwick n-aș fi știut ce să răspund. Și dacă ar fi întrebat-o cineva pe Penny de ce era atât de chită să nu mă lase pun pariu că nici ea n-ar fi știut să spună. Ce-mi ieșea mie la treaba asta? La urma urmei, nu ceream niciun fel de reciprocitate. De ce nu voia să-i fie stimulate zonele erogene? Habar n-am. Tot ce știu este că, dacă ai vrea, ai putea afla răspunsul la tot felul de întrebări dificile răscolind prin acel interregnum devastat de războaie

care se întinde între primele fire de păr pubian și primul prezervativ mânjit.

Și, oricum, poate că nu voiam atât de mult să-mi bag mâna sub sutienul lui Penny. Poate că alții voiau mai mult decât mine s-o pipăi. După vreo două luni de lupte cu Penny pe fel de fel de canapele de prin oraș, m-am săturat; i-am mărturisit unui prieten – un lucru destul de imprudent, dacă stau să mă gândesc acum – că nu ajungeam nicăieri, iar prietenul meu le-a spus altor prieteni, și am devenit ciuca glumelor crude și neplăcute. I-am mai dat lui Penny o șansă, în dormitor la mine, în timp ce ai mei erau la spectacolul unui club local de teatru cu *Toad of Toad Hall*¹; am fost de o violență care ar fi scandalizat-o și-ar fi înspăimântat-o pe o femeie matură, dar n-am reușit nimic, iar când am condus-o acasă abia dacă am schimbat două vorbe.

Am fost mitocan cu ea când ne-am întâlnit data următoare și, când ne-am despărțit și a vrut să mă sărute, am respins-o.

— La ce bun? am întrebat-o. Oricum nu ajungem nicăieri.

Când ne-am mai văzut, m-a întrebat dacă mai voiam să ne întâlnim, iar eu mi-am ferit privirea. Eram împreună de trei luni, ceea ce însemna, în clasa a opta, o relație stabilă. (Ai ei chiar se întâlniseră cu ai mei. Se plăcuseră.) A plâns atunci, și am detestat-o pentru că m-a făcut să mă simt vinovat și s-o părăsesc.

M-am cuplat cu o fată pe care o chema Kim, despre care știam sigur că fusese invadată deja și care (presupuneam eu, pe bună dreptate) nu va avea nimic împotriva să fie

¹ Dramatizare de A. A. Milne după romanul *Vântul prin sălcii*, de Kenneth Graham.

invadată din nou; Penny s-a cuplat cu Chris Thomson, de la mine din clasă, un băiat care umblase cu mai multe fete decât noi toți la un loc. Kim nu era de nasul meu, și nici Thomson nu era de nasul lui Penny. Într-o dimineață, la vreo trei săptămâni de la ultima noastră ceartă, Thomson a intrat behăind în clasă.

— Bă Fleming, bă damblagiule! Ghici cu cine m-am cordit azi-noapte!

Am simțit că se învârte pământul cu mine.

— Tu nici măcar nu i-ai pus mâna pe țâțe în trei luni de zile, și eu i-am tras-o în prima săptămână!

L-am crezut; toată lumea știa că obține ce vrea de la oricine. M-a umilit, m-a făcut, m-a învins; m-am simțit un bou, m-am simțit ca un rahat și mult, mult mai mic decât găliganul ăla enervant, papagal și oligofren. Dar nici nu prea ar fi trebuit să conteze. Thomson era meseriaș la tipe, și erau o grămadă de labagii într-a VIII-a B care nici măcar nu luaseră o fată pe după gât. Chiar și izbânzile mele, oricât de mărunte ar fi fost, trebuie să li se fi părut imposibil de sofisticate. Nu ieșeam prea umilit. Dar nu puteam să înțeleg ce se întâmplase. Cum de se schimbase Penny într-atât? Cum de se transformase dintr-o fată care n-ar fi făcut nimic într-o fată care ar fi făcut orice-ar fi fost de făcut? Poate că era mai bine nici să nu mă mai gândesc la asta; nu voiam să-mi fie milă de altcineva în afară de mine.

Bănuiesc că Penny n-a ajuns până la urmă prea rău și știu că nici eu n-am ajuns prea rău; cred că nici măcar Chris Thomson nu-i cel mai rău om din lume. Nu mi-l închipui dând buzna la serviciu, în biroul lui de la bancă, de la compania de asigurări sau de la reprezentanța auto, aruncându-și servieta și informându-l pe vreun coleg, cu un hohot satisfăcut, că „s-a cordit“ cu nevasta lui. (Deși nu mi-e greu deloc să mi-l închipui cordindu-se cu nevasta altuia. Încă de

pe vremea aia arăta ca unul care se cordește cu nevestele altora.) Femeile care le aduc reproșuri bărbaților – și sunt o grămadă de lucruri de reproșat – ar trebui să-și aducă aminte de unde am pornit și cât de departe a trebuit să ajungem.

3. Jackie Allen (1975)

Jackie Allen era prietena prietenului meu Phil, și i-am suflat-o încetul cu încetul, cu răbdare; m-am chinuit luni de zile. A fost nevoie de mult timp, de asiduitate și viclenie. Phil și Jackie au început să se întâlnească tot cam pe când începusem și eu să mă întâlnesc cu Penny, numai că ei au continuat și în tembela și hormonală clasă a opta, și în înfricoșătoarea clasă a noua, punctul terminus al școlii generale, și la începutul clasei a zecea, cu seriozitatea aia care maimuțărea maturitatea. Erau cuplul nostru model, Linda și Paul McCartney, Paul Newman și Joanne Woodward, dovadă vie că în lumea asta fără Dumnezeu și atât de nestatornică puteai totuși să crești mare sau măcar să mai crești un pic fără să te tot sucești și să te schimbi o dată la câteva săptămâni.

N-aș prea ști să spun de ce am vrut să stric totul, pentru ei și pentru toți cei care voiau ca ei să fie împreună. Știi cum e atunci când îți cumperi un tricou. Le vezi pe toate în magazin, frumos împăturite și așezate pe culori... Când ajungi cu el acasă, nu mai arată la fel. Îți dai seama prea târziu că arăta bine doar în magazin, printre frații lui. Ei, cam asta a fost treaba. Sperasem că dacă o să mă cuplez cu Jackie, statutul de personalitate respectabilă urma să treacă și asupra mea, dar normal că, fără Phil, nici ea nu avea nimic din toate astea. (Dacă asta voiam, atunci poate că ar fi trebuit să încerc să mă cuplez cumva cu amândoi,

